

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00003

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	22 ส.ค. 2556	44	15664	3

ปล่อยพิษ คำบอกคนล่านนา พะญาการสังเกตจักเข็บขบเหี่ยว

ผู้คนล่านนามีพะญาภูมิปัญญาเกี่ยวกับ
มดแดงที่มีพิษอยู่หลายอย่าง ไม่ว่า จักเข็บ หรือ
ตะขาบ แมงป่องที่กัดคนแล้วทำให้เกิดอาการเจ็บ
ปวด หรือบางครั้งล้มป่วยไปเลยก็มี สิ่งที่น่าได้เห็น
ความจริงปรากฏตามที่ได้เอาภาพมาลงให้ดูกันจะๆ
คือภาพจักเข็บกัดขาแมงเขียด

เสียงดังสวบสวบ มองหาตามใต้ใบไม้ที่
กำลังตื่นกระตุกๆปรากฏภาพแมงจักเข็บกำลังใช้คีม
ปากจับแมงเขียดดินชะแฉ่ๆเล็กๆ สองสามคนวิ่ง
เข้ามาดู

บางคนบอกว่า "อ้อหอย...ขาเขียดชื่อ
จิดแลด...มันทำอะไรบ้าง?..."

บางคนบอกว่า ใส่แมงจักเข็บคาย

ขาเขียดออกมาอีก...มันเจ็บ...

แต่ผู้ใหญ่ท่านหนึ่งบอกว่า เอ่อ...ขามันเจ็บ
แล้วมันจะบ่หายเจ็บเพราะถูกพิษจักเข็บเข้าสู่ขา มัน
เป็นเห็บและหมดความรู้ทางค่ายลูกเดียว...?

ว่าแล้วคนทั้งหลายก็นั่งเฝ้าพ่อ ที่สุดจักเข็บ
ก็ม้วนตัวดูดกินน้ำในตัวจักเข็บจนอ่อนชืดและค่อยๆ
นิ่งแน่วไปในที่สุด...

ผู้ใหญ่ท่านที่อยู่ด้วยกันบอกเด็กหรือละ
อ่อนว่า... "ระวังนะ จักเข็บหรือตะขาบมันมีพิษ
หากมันกัดจะปล่อยพิษออกจากหางใส่แผลที่ปาก
มันกัด หลายนๆคนล้มป่วย บางคนที่ถูกจักเข็บตัว
ใหญ่กัดและทนพิษไม่ไหวต้องตายไปก็มี..."

การป้องกันจักเข็บหรือตะขาบ ต้องหมั่น
ปัดปูให้พื้นที่สะอาดอยู่เสมอ หรืออย่าให้มีที่ซอก
หลบให้แมลง หรือมดเข้าไปอยู่โดยเฉพาะหน้าฝนที่
เปียกชื้น

หากจักเข็บขบหรือต้องรับทายาใส่บาด
แผล หรืออาจมีสมุนไพรบางอย่างเช่น ว่านตะขาบ
เป็นต้น หรือบางที่ต้องรีบไปปรึกษาแพทย์ก็จะพ้น
อันตรายเนื้อหนังเขา...

ภาพ จักเข็บแหล่งเรียนรู้พะญาล่านนา ม.6 ต.ดอน
แก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...